

«Καλλιτεχνικά Χρονικά»
Ραδιοφωνική εκπομπή, Β' πρόγραμμα, Σάββατο, 9/1/1954
Επιμέλεια, κείμενα: Νέστορας Μάτσας, Κώστας Ασημακόπουλος
Αφιέρωμα στον Γιαννούλη Χαλεπά
με την ευκαιρία του εορτασμού 100 χρόνων από τη γέννησή του

Χ,Δ./7

Β' ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

9/1/54

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Μουσικό Σήμα

ΚΒΦΩΝΗΤΡΙΑ Κολησιέρα σας αγαπητοί μας ακροαταί. Θα ακούσετε την εκπομπή "Καλλιτεχνικά χρονικά" που γράφουν κι επιμελούνται οι κ.κ. Νέστορας Μάτσας και Κώστας Ασημακόπουλος και που μεταδίδεται κάθε Σάββατο στις 6.30 από το Β' Πρόγραμμα.

Μουσικό Σήμα

ΓΑΗΝΟΣ "Βιολιστικός, αυφτός, με τό σακκάκι του ριγμένο στον ώμο, γυρίζει μέσα στους μαρμαροστρωμένους δρόμους του μικρού χωριού του, σαν κάποιος να γυρεύει το νοῦς του μέσα σε λαγνάδια σκοτεινά και άβυσσους περπατεί. Έχει στιγμές που τούρχειται το λογικό, αλλά οι στιγμές αυτές ούν ζουν περισσότερο από της άστραπής τη λάμψη. Στέκεται στο καφενείο, χαράζει δύο τρεις γραμμές άπάνου στου τραπέζιού το μάρμαρο, για να φύγει έπειτα λυπημένος, γιατί τό βλέπει κι αυτός πως οι γραμμές που σφουρα, δέν μοιάζουν με τίς παλιές του κονδυλιές. Ήμέρες πολλές κλεισμένος στο κάτασπρο και ποιητικό σπιτάκι του, πλάθει μελαγχολικά τον κόκκινο πηλό του - για να ιδῆ ὁ διαβάτης που περνά έπειτα σε λίγο, σκεπλισμένο σε άμετροτητα ξερά κομμάτια, μέσα στα ὄμορφα λουλουδία της αυλής του, τό άψυχο αυτό της γῆς ζυμάρι, και αβτόν τόν λυσυχιτισμένο με μιá μεγάλη στάμνα στον ὦμο να κουβαλάει νερό στις γειτονιές από τή μαρμαρένια βρύση του χωριού του..."

(- Γιάόγι -)

ΜΙΡΑΝΤΑ

Ή δραματική αυτή σελίδα γραμμένη από τόν γνωστότατο γλύπτη Άντων Σάχο πριν από 50 χρόνια άναφέρεται στον κορυφαίο γλύπτη μας Γιαννούλη Χαλεπά που ἡ ζωή του στάθηκε ένα άβάσταχτο μαρτύριο...

./.

ΑΡΤ. ΜΑΤΘΕΩΣ Σύντομα πρόκειται νά εορτασθουν τά 100 χρόνια από τή Γέννησί. του θά γίνουν όμιλίες, θά γραφούν άρθρα θά διαβασθοῦν ἀναμνήσεις του. Ὁ Χαλεπᾶς θά ξανάρθῃ σεμνός, διωπηλός, ἀφάνταστα ἀπλός, στήν ἐπιχειρήματα. θά γλυστρήσῃ αἰωπηλά ἀπό τό χορό τῶν πονεμένων πλασμάτων κού ἔπλασε μέ τή σπουδαγική δύναμι τῆς φυχῆς του καί μέ τήν ἀπειρίοριστη καλλιτεχνική του φλόγα, καί θά σταθῆ ἀληθινή βιβλική φιλοσοφία μέ τό λευκό γενάκι καί τ ἄθῶα παιδικά μάτια, κοντά μας. Κι ἴσως τά 100 χρόνια ἀπό τή Γέννησι του πού εἶναι μιᾶ ἀληθινά οὐσιαστική ἐπέτειο γιά τή Νεοελληνική Τέχνη, ὁῶπου ἀφορμή νά μελετηθῆ τό ἔργο του, ὅπως πρ γμστικά τ ὕ ἀξίζει.

(Πρό τῆς Γενέθης)

ΕΚΦΩΝΗΤΗΣ Ἐνα σύντομο βιογραφικό σκίτσο τοῦ Χαλεπᾶ:

ΕΚΦΩΝΗΤΡΙΑ Τά στοιχεῖα τά πέρνουμε ἀπό μιᾶ ἐξαιρετική ἀνδιαφέρουσα ἐπιλογή τοῦ ἀδελφοῦ του Νικολάου πρός τόν γυιό του, ἀπό τό βιβλίο τοῦ κ. Ἐράτη Δούκα γιά τόν κορυφαῖο Νεοέλληνα γλύπτη: Ἀφήνουμε τοῦς χαρακτηρισμοῦς καί τίς φράσεις, ὅπως ἀκριβῶς τίς βρίσκουμε στήν ἐπιστολή:

ΜΙΡΑΝΤΑ "Ἐγεννήθη εἰς τήν Ἰῆσον Τήνον ἐκ γονέων Τηνίων εἰς τήν κομόπολιν Πύργον τοῦ Δήμου Πανόρμου, περί τά χίλια ὀκτακόσια κωνήντα τέσσαρα. Ὁ πατήρ του ἦτο ἐκ τῶν πρώτων μάργαρογλυπτῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Ὁ Γαμνοῦλης ἐτελείωσεν τό δημοτικό σχολεῖον τοῦ τόπου του, εἶτα ἐστάλη εἰς Σύρον καί ἐτελείωσεν τό Σχολαρχεῖον καί μίαν Γυμνασιακήν τάξιν. Ὁ πατήρ του ἤθελε νά τόν βάλῃ εἰς τό ἐμπόριον. Ἦς ἐκ τούτου καθημερινῶς εἰς τό σκίτι ἦταν συγχόσεις, διότι αὐτός κατ' οὐδένα λόγον ἐδέχετο. Ἰπερίσχυσεν ὁμως ἡ ἐπιμονή τοῦ πατρός καί εἰσῆλθεν εἰς τό κατάστημα του συμπατριώτου μας Λαζάρου Γαῖτο

Ἄλλὰ ἡ διαμονή του ἐν αὐτῷ ἦταν 15 ἡμέρες. Κάθε βρῆδυ που ἤρχετο εἰς τό σπίτι ἔλεγε θυμωμένος :

ΓΑΗΝΟΣ

Αὐτή δέν εἶναι δουλειά φιά μένα. Δέ μου κάνει. Ἐγώ θέλω κάτι ἄλλο Δέν εἶναι δουλειά γιά μένα αὐτή.

ΜΙΡΑΝΤΑ

Τότε ὁ πατήρ ἀποφάσισε νά τόν βάλῃ εἰς τήν τέχνην . Τόν πρῶτησε τί θέλει ζωγραφικήν ἢ γλυπτικήν κι αὐτός ἀπήντησεν :

ΓΑΗΝΟΣ

Εἰς τήν γλυπτικήν νομίζω ὅτι κάτι θά μπορέσω νά κάνω.

ΜΙΡΑΝΤΑ

Τῆς τάξεις εἰς τό Πολυτεχνεῖον τῆς διέρχεται ἀνά δύο κατ' ἔτος καί εἰς τοὺς διαγωνισμούς ἐπρυτάνευε πάντοτε. Ὑστερα ἀφοῦ ὀλοκλήρωσεν ἐδῶ τῆς σκουδάς του ἀναχωρεῖ τό 1873, Αὐγουστον μήνα διὰ Γερμανίαν ὅπου εἰσέρχεται εἰς τήν Ἀκαδημίαν. Ἐκεῖ ἐργάζεται πολύ ἔλαβε δέ μέρος εἰς δύο διαγωνισμούς ὅπου εἰς τόν ἕναν ἦλθε πρῶτος εἰς 60 γλύπτας καί ἔλαβε μετάλλιον ἀμοιβήν 600 φράγκων. Τό 1876 φθάνει εἰς Γερμανίαν εἰς Ἀθήνας καί ἐργάζεται συστηματικῶς κατ' ἀρχάς εἰς ἕνα ἀτελιέ πρόχειρον παρά τῇ Πλατεῖᾳ τοῦ Συντάγματος καί ἔπειτα εἰς τήν πατρικήν ἰδιόκτητον οἰκίαν παρά τήν πλατεῖα Μαυρομιχάλη. Περὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ 1878 ἀνέλαβεν τήν παραγγελίαν τῆς "Κοιμωμένης εἰς τό Μεκροταφεῖον Ἀθηνῶν παρά τῆς κυρίας Ἀφεντάκη. Ἴδού κι ἕνα νόστιμον ἐπεισόδιον : Ἐρχεται ἡ Κυρία Ἀφεντάκη μιάν ἡμέραν καί τοῦ λέγει :

ΕΚΦΩΝΗΤΡΙΑ

Κύριε Χαλεπά ἐάν ἦτο λίγο πλαγιασμένη κάπως διαφορετικῶς καί τό κεφάλι πλέον γυρτό θά ἔκαμε καλύτερα :

ΜΙΡΑΝΤΑ

Ὁ Χαλεπᾶς ἐξαγριώνεται. Γυρνᾷ εἰς τήν κυρίαν Ἀφεντάκη καί τῆς λέγει :

ΓΑΗΝΟΣ

Ἐβαρύνθην μέ τῆς συμβουλᾶς σας καί τᾶ καλλιτεχνικᾶς σας κρίσεις. Εἰς τό ἐξῆς οἶς παρακαλῶ νά παύσετε τῆς καλλιτεχνικᾶς κρίσεις, διότι θά ἀναγκασθῶ κι ἔγώ νά παύω πᾶσαν ἐργασίαν.

Σας δέχομαι ως επισκέφτρια. Πρέπει να το έννοήσετε ότι ^{επιλογής} είμαι ο έκλεκτός του έργου. 'Εγώ.' Άλλως δε θα το τελειώσωμε ποτέ.

ΜΙΡΑΝΤΑ

Τότε η Κυρία 'Αφεντάκη του έζητησεν συγγνώμην του είπεν ότι δεν πρόκειται εις το έξης να τον έννοχήση κι 'έτοι κατόρθωσε να το άποπερατώσει."

ΕΚΦΩΝΗΤΗΣ

Θα σταματήσουμε με το χαρακτηριστικό αυτό άνέκδοτο τά στοιχεία άν πέρνουμε από την άποκαλυπτική έκιστολή του άδελφου του για ν' αναφέρουμε ότι ο Γιαννούλης Άλεπās έπίστευε πάντα ότι μόνος ο καλλιτέχνης μπορεί να ρυθμίση την προσωπική του δημιουργία χωρίς την επέμβαση κανενός τρίτου. Δεν ένδιαφέρθηκε ποτέ για την εύκολη έπιδοκιμασία των άλλων και προχώρησε άδιάλλακτος και άμειλικτος για τους εύκολους καλλιτεχνικούς συμβιβασμούς στο δρόμο που άκριβώς έπειδή ήταν μικρός και δούνηρος του έδωσε την εύκαιρία να πλάση έργο γεμάτο άνθρωπιά συγκίνηση και βάθος.... Προσωπικά δεν τον ένδιέφερε καθόλου για την φήμη του.

Χαρακτηριστικώτατο είναι ίσως ο' αυτό το σημεϊον το στοιχείο που αναφέρει ο Βέλμος στο, άφιέρωμά του στο χαλεπā:

ΜΙΡΑΝΤΑ

" Μάθαμε και τουτο που λίγοι το ξέρουν στην 'Ελλάδα, ότι την Κοιμωμένη τ υ ο Άλεπās δεν την έχει υπογράψει ^{μας} ως ότι ο γλύπτης Μήτσος Περγάκης ο Ντηνιακός αυτός μάς τόπε στα α913 μαζί με τον πεθαμένο τώρα γλύπτη Λουκά Δούκα πατριώτη του Χαλεπā οαλλόσανε μαζί κι' οί δυο την υπογραφή του μεγάλου μας καλλιτέχνη".

ΕΚΦΩΝΗΤΗΣ

'Η άποκαλυπτική αυτή λεπτομέρεια μάς δείχνει πως ο κορυφαίος Νεοέλληνας καλλιτέχνης ένδιαφερότανε μόνο για τή δημιουργία του έργου του και όχι για την πιθανή προβολή που θα είχε από αυτό. Δεν φρόντισε ποτέ να κολακίση το εύκολο γούστο του κοινου ή ν' άποσπάση την έγκρισι του με καλλιτεχνικούς συμβιβασμούς." Έμεινε συνεπής σ' εκείνο που είχε πεϊ μιλώντας

για τον αληθινό καλλιτέχνη ο Βάν Γκόγκ.

ΓΛΗΝΟΣ

Ο γνήσιος δημιουργός μένει συχνά μόνος, πολύ μόνος, αλλά δεν θλίβεται. Τόθ βοηθάει ή φλόγα τής τέχνης νά συνεχίση τή δουλειά του.....

ΕΚΦΩΝΗΤΡΙΑ

Τό απόσπασμα από τό παληό άρθρο του Σώχου πού οās διαβάσαμε στην αρχή δείχνει, νομίζουμε όλοφάνερα πώς ο χαλεπός ως τά τελευταία χρόνια τής ζωής του έμεινε ήσυχος μόνος βαθειά και πολύ προσηλωμένος στο έργο του πού ποτέ δεν τους ίκανοποιούσε απόλυτα. "Εσπαζε και ξανάσπαζε τίς μακέττες από κηλό πού έπλαθε ως πού νά βρη τήν τελική αρμονική έκφραση πού είχε όπτασιασθεϊ.... Η απομόνωση ή απλότητα κι' ή άδιδάκκη άνησυχία είναι ότι χαρακτηρίζει τήν ψυχοσύνθεση του Χαλεπά μιά ψυχοσύνθεση πού είχε τά δυό βασικά στοιχεΐα τής πραγματικής μεγαλοφυΐας. Τίς μεγάλες άνατάσεις πού όδηγοΐν στις άνώτερες καλλιτεχνικές δημιουργίες και τίς τραγικές πτώσεις πού όδηγοΐν στην παραφροσύνη.....

ΕΚΦΩΝΗΤΗΣ

Δυστυχώς κι' ο Χαλεπός δεν γλύτωσε από τό τραγικό σκοτείνασμα του μυαλου..... Σ' ένα παληό και ξεχασμένο άρθρο διαβάζουμε για τίς πρώτες έκδηλώσεις τής ταραγμένης ιδιοσυγκρασίας του Χαλεπά πώς:

ΜΙΡΑΝΤΑ

Κατελήφθη κατ' αρχάς υπό βαθυτάτης μελαγχολίας και άπογοητεύσεως αίτινες έπροχώρησαν εις έκδηλώσεις παραφορās. Μιάν ήμέραν μάλιστα καταγινόμενος νά διαπλάση έναν ευθυμο οάτυρο έπαθεν έκστασιν φρενών, και ο νεαός γλύπτης, όστις μόλις είχε άποπερατώσει τάς σπουδās του εις τό Μόναχον, άπώλεσθη δια τήν ελληνικήν τέχνην....."

ΕΚΦΩΝΗΤΗΣ

Ο ίδιος ο Χαλεπός έξομολογεΐται για αυτή τή σκληρή περίοδο τής ζωής του ότι:

ΓΛΗΝΟΣ

"Έκανα όλο θάτύρους..... Τότε έκανα κι' ένα οάτυρο για σέτόν

Καρακόνου. "Επειτα έβανα έβαν άλλο πού τόν χάρισα στον άνεφίδ μου. Αύτός ήταν ό καλύτερος. Κόντεφα όμως να τό χαλάσω αυτό τό ώραίο έργο. Ηδσα δέν τουχω πετάζει για να σκάση Δέν έέπασε όμως. "Ηθελα να τοῦ χαλάσω τό είρωνικό τό σαρκαστικό του χαμόγελο. . . . Πάνω στην τρέλλα μου νόμιζα πώς μέ κοροΐδευε . "Όλα του μέ στενοχωρούσαν. . . .

ΕΚΦΩΝΗΤΡΙΑ "Ετσι λίγον καιρό άργότερα μπήκε στο δημόσιο Ψυχιατρείο Κερκυράς. "Ήταν τότε μόλις 38 έτών στην άκμή κυριολεκτικά τής δημιουργίας του. Στή στεγνή στην έπίσημη γλώσσα τών πρακτικών του Ψυχιατρείου μ'έκείνη τήν ψυχρή κι'άμείλικτη λακωνικότητα άναφέρεται ότι "είσηλθεν προς θεραπείαν ως πάσχων από άνοϊαν".

ΕΚΦΩΝΗΤΗΣ "Εκεϊ σέ μία πικρή απομόνωση τραγικά χτυπημένος από τή μοΐρα έμεινε 13 όλόκληρα χρόνια. Μία ζωή σχεδόν. . . . εΐχε τή διάθεση να εργάζεται εκεί μέσα ; Φαίνεται πώς όχι. Αύτή όμως ή σιωπή τόσοων χρόνων του έδωσε μία περισσή όρεξη ώστε όταν σχεδόν θεραπευμένος βγήκε από τό ψυχιατρείον να π΄σαι μέ πίστη στη δουλειά και να φιλοτεχνήση μερικά θαυμάσια έργα. Τής τελευταίας αυτής περιόδου ύστερα από τή σκληρή δοκιμασία τής Κέρκυρας εΐναι ό κορυφαίος μας μάλιστα χαράκτης συνήθειζε να λέη για'αυτά:

ΑΡΤ ΜΑΤΣΑΣ "Τά σχέδια του Χαλεπά εΐναι μεγαλοφυεΐς μονοκοντυλιές. Μ΄ε μία γραμμή σου δίνει άπάνω στο χαρτί τή φιγούρα τόσο σύντομα, τόσο άπλά με τόσο χάρι και άλήθεια πού σε ελάχιστους και πολύ έκλεκτους καλλιτέχνες θα τό βρήτε. Εΐναι γρήγορα καμωμένα μ'αυτή τή χαρακτηριστική γεροντική γρηγοράδα φορτωμένα με πέτρα και σκέψη. Λουλούδια τής ηλικίας:"

ΜΙΡΑΝΤΑ "Από τό μικρό αλλά ενδιαφέρον άφιέρωμα του Βέλμου για τόν Χαλεπά άπ'όπου πήραμε τά σοφά αυτά λόγια του Γαλάνη κέρνουμε άκόμη κάτι πολύ χαρακτηριστικό και πολύ συγκινητικό

για την ἀπήχσει που είχε κι' έχει φυσικά ἀκόμη. Το ἔργο του Χαλεπᾶ στο εὐρύ κοινό. Κάποτε μιὰ φτωχή και ἄρρωστη νέα στάθηκε μπροστά στην κοιμημένη του Χαλεπᾶ στο Νεκροταφεῖο. "Ἐμεινε ὡρα πολύ σιωπηλή κυττώντας μ' ἔκταση και συγκίνηση τό ἔξαίσιο αὐτό γλυπτό που δίνει μιὰ τόσο εἰρωνική και εὐφρόσυνη εἰκόνα τοῦ θανάτου. Σέ μιὰ στιγμή δέν ἄνθεξε ἄλλο. Μὲ βουρκομένα μάτια γύρισε πρὸς τό μέρος τοῦ παπᾶ τοῦ Νεκροταφείου και εἶπε:

ΕΚΦΩΝΗΤΡΙΑ "Ὡ νᾶχα τήν τύχη νά πέθαινα και νά μέ κᾶναν ἔτοι και μένα. ...

Μικρό γκόγκ

ΕΚΦΩΝΗΤΗΣ Για τόν κορυφαῖο ὅμως νεοέλληνα γλύπτη που σέ λίγες μέρες θά τιμήσουμε μέ πανελλήνιες ἐκδηλώσεις τά 100 χρόνια ἀπό τή Γέννησή του θά μᾶς μιλήση ἡ ἀνηψιά του δ. Ἰουμήνη Χαλεπᾶ.

ΕΚΦΩΝΗΤΡΙΑ Ἡ δ. Χαλεπᾶ που εἶναι και ἡ ἴδια γλύπτρια ἔζησε τό τελευταῖα του χρόνια στο μεγάλο θεῖο της και αἰσθάνθηκε ο' ὅλη τους τήν ἔνταση τίς καλλιτεχνικές ἀνοιχτές και τή φλόγα τοῦ μεγάλου Νεοέλληνα δημιουργοῦ.

ΕΚΦΩΝΗΤΗΣ Ἡ εὐγενική λοιπόν προσκεκλημένη τῆς ἐκπομπῆς μας πλησιάζει στο μικρόφωνο γιά νά μᾶς πῆ μερικά πολύτιμα και ἄγνωστα στοιχεῖα γιά τή ζωή και τό ἔργο τοῦ Χαλεπᾶ

(Ραδιοσυνέντευξις μέ τή δ. Χαλεπᾶ γιά τίς τελευταῖες ἡμέρες τοῦ θεοῦ της)

ΕΚΦΩΝΗΤΡΙΑ Κι' ἔνα σύντομο λυρικό διάλειμμα που ἀναφέρεται πάλι στο ἀφιέρωμά μας: Ἡ γνωστή ποιήτρια Κυρτιώτισσα ἔγραφε τελευταῖα ἔνα ὠραῖο ποίημα ἀφιερωμένο στην "Κοιμημένη" που τό ἐμπνεύσθηκε ἀπ' τή δυσάρεστη φήμη που εὐτυχῶς δέν πραγματοποιήθηκε ὅτι τό ὀριστοῦργημα αὐτό τοῦ Α' Νεκροταφείου πρόκειται νά μεταφερθῆ στο Μουσεῖο τῆς Νέας Ὑόρκης.

ΕΚΦΩΝΗΤΡΙΑ Εἶναι μιὰ φωνή ~~φωνή~~ γεμάτη αἰσθημα και ποίηση. Ἀκοῦστε την:

ΜΟΥΣΙΚΗ

ΜΙΡΑΝΤΑ

"Ω. Μή μοῦ τόν ταραΐσετε τόν ὕπνο μου, δῶ κέρα
νά μένω ἀφῆοτε, τοῦτο μόνο ἐπιθυμῶ
Μακριά ἀπ' τὰ κυπαρίσσια μου κι' ἀπ' τὸ δικό μου ἀγέρα
δέ θά μπορέσω ποτέ πιά νά γλυκοκοιμηθῶ.

Τό χῶμα ποῦ συντρόφευε τὰ δεκοχτώ μου χρόνια
κι' ἐβόστα τὸ κλινάρι μου, πῶς νά μέ στερηθῆ;
Εἶναι σμιγμένη ἡ νιότη μου μ' αὐτὴ τῆ γῆ μου αἰώνια
κι' ὅ,τι ἀπό μένα ἀπόμεινε ἂν τῆ χάσω, θά χαθῆ.

Μές στά κλειστά μου βλέφαρα γλυστῆ τὸ φῶς τὸ νοιώθω
μέ περιζῶνει ἡ ἄπειρη γαλήνη τ' οὐρανοῦ
Ξάφνου στὸν ὕπνο ἀναριγῶ καί λαχταρῶ ἀπ' τόν πόθο
νά σκαρφαλώσω στήν κορφή τ' ἀντικρυνοῦ βουνοῦ

Πῶς ὅλα γύρω μου εὐωδῶν καί πῶς μ' ἀναγνωρίζουν
τά κρίνα ὅταν ἀνθίζουνε στά δέντρα τὰ πουλιά
μέ ξεφωνήματα χαρᾶς μέ περιτριγυρίζουν
τά χελιδόνια ποῦ ἔρχονται στήν πρώτη τους φωλιά.

Στέκουν μπροστά μου ἐκοτακτικά ἐρωτικά ζευγάρια
μέ βλέπουν καί σφπαίνουνε τοὺς κόβεται ἡ μιλιὰ
Τὸ μάρμαρό μου κράτησε κάποιων χεριῶν τ' ἀχνάρια
ποῦ ἐπάνωθ' ἐ μου σκόρπαγαν δροσάτα γιασεμιά

Μές σὸ Μουσεῖο τᾶχαρο γιὰ πάντα σκλαβωμένη
τῆς μυστικῆς ψωύλας μου θά νεκρωθῆ ὁ παλμός
κι' ἄλλο δέ θ' ἄμαι τότε ἐκεῖ παρά μιὰ πεθαμένη
ποῦ τῆ γλυκειὰ της θύμηση τῆ ρούφηξε ὁ καιρός.....

Ἡ μουσική οὐδένει

ΕΚΦΩΝΗΤΗΣ Ὅς κλείσουμε τὸ μικρὸ, ἀφιέρωσέ μας στὸν μεγάλο Ἡεοέλληνα δημιουργὸ μετρίε κριτικὲς γνώμες γιὰ τὸ ἔργο του.

ΕΚΦΩΝΗΤΡΙΑ Τοῦ Κλέωνα Παρ'οχου:

ΓΛΗΝΟΣ Μιά τόλμη πρωτογεννῆς στή σύλληφι καί στή σύνθεση, κάτι τὸ παραγμένο, τὸ συνεσπασμένο, τὸ ἀνήσυχο, στίε γραμμὲς καί στήν ἔκφραση, μισὸ δόδύνη, καί τὸ πονεμένο καί τραγικὸ, ποῦ εἶναι ἀδύνατον νὰ ἀφίσουν ἀουγκλίνητο καί τὸν ψυχρότερο θεατὴ — νὰ τί ἔχουν τὰ οκίττα τοῦ Χαλεπᾶ.

ΕΚΦΩΝΗΤΡΙΑ Τοῦ ἀξέχαστου καί ξεχωριστοῦ ζωγράφου μας Βιτωᾶρη

ΓΛΗΝΟΣ Τὰ ἔργα καί τὰ σχέδια τοῦ σημερινοῦ Χαλεπᾶ εἶναι καμωμένα μετρίε πιδ ἐλευθέρη πνοή. Εἶναι ἕνας ἀπὸ τοὺς λίγους καλλιτέχνες τοῦ κόσμου ποῦ ξέρουν τὸ τί λένε καί τὸ τί κάνουν.

ΕΚΦΩΝΗΤΡΙΑ Τῆς Εἰρήνης Ἀθηναίας.

ΓΛΗΝΟΣ Ἐκεῖ πάνω στή βουνά τῆς Τήνου τελευταῖα, γεμάτος ὑγεία, ἀπηλλαγμένος ἀπὸ πολυγνώσεις καί ὠρισμένες προλήψεις, ἀλλὰ πάντα στοὺς ἀναλλοιάτους νόμους τῆς τέχνης τοῦ ὠραίου τοῦ ἀληθινοῦ, μετρίε τεχνικὴ ἀπόλυτα οὐμφωνη μετρίε τὸν βαδίζοντα ρυθμό, ὁ Χαλεπᾶς μᾶς παρουσίασε δημιουργήματα τῶν ἀγνωτέρων αἰσθημάτων, ποῦ τὸ σημερινὸ πνεῦμα τῆς ἐποχῆς μᾶς ζητεῖ. Ἐχει ἔκφρασεῖ ἀπόλυτα προσωπικά, καί ἀκόμη πέρα: Διεθνεῶς, ὁ πολὺς Μπουρντέλ, ὁ Μαγιόλ καί ἡ λοιπὴ χορεία τῶν Γάλλων γλυπτῶν ποῦ θαυμάζονται σήμερα ὡς διεθνεῖς κορυφαί, μένουν πολύ πίσω. Τί δόξα γιὰ τὴν Ἑλλάδα!

ΜΙΡΑΝΤΑ Ὁ Χαλεπᾶς τὸ Μάρτιο τοῦ 1938 προεβλήθηκε ἀπὸ ἡμιπληγία.

Ἐμεινε περίπου πέντε μῆνες στή κρεβάτι προσδοκῶντας ἡρεμα τὸ μεγάλο τέλος. (Μουσικὴ σιγαλή) Ἐκλείσε γιὰ πάντα τὰ κουρασμένα μάτια του στίε 15 Σ/μβρίου 1938.... Ὁ μεγάλος μαῦρο ἄγγελος ποῦ προσπαθοῦσε μετρίε τόσο πάθος νὰ ζωγραφίση στή οκίττα

του στάθηκε ἀμελῆματος πάνω ἀπ' τὸ γερὸ καλλιτέχνη ἀνοιξε τὰ φτερά του καὶ τὸν πήρε γιὰ τὴν ὁριστικὴ καὶ ἀνεπίτρεπτο ταξείδι του.... Μὰ ὁ χαλεπῶς ἔμεινε κοντὰ μας. "Ἐμεινε στὴν εἰρωνικὴ ἔκφραση τῆς κοιμωμένης στὶς τραγικὲς φιγοῦρες τῶν ἀγαλμάτων του, στὰ ἐκφραστικὰ σκίτσα του.... καὶ μέ τίποτα δὲν σταθμίζεται αὐτὴ ἡ αἰωνιότητα.....

Ἡ μουσικὴ δυναμώνει καὶ σβύνει

ΕΚΦΩΝΗΤΗΣ Κι' ἡ ἔρευνά μας:

ΕΚΦΩΝΗΤΡΙΑ θὰ τὴν θυμώσατε ἀσφαλῶς

ΕΚΦΩΝΗΤΗΣ Εἴχαμε ρωτήσει τοὺς πνευματικὸς μας ἀνθρώπους καὶ τοὺς ἀκροατὰς μας νὰ μᾶς ποῦν ποιὸν θεωροῦν τοὺς τρεῖς καλύτερους λυρικοὺς τοῦ Νεοελληνικοῦ Παρασσοῦ.

ΕΚΦΩΝΗΤΡΙΑ Ἴδου μερικὲς ἀπαντήσεις τους

ΜΙΡΑΝΤΑ (Διαβάζει ἀπαντήσεις λογοτεχνῶν στὴν ἔρευνά μας)

ΕΚΦΩΝΗΤΗΣ Καὶ θὰ κλείσουμε τὴν ἐκπομπή μας με τὸ ποίημα

ΕΚΦΩΝΗΤΡΙΑ ...ἢ μᾶλλον με τὰ ποιήματα τῆς ἐβδομάδος.

ΕΚΦΩΝΗΤΗΣ Εἶμαι μερικὲς στροφές ἀπὸ τὰ λυρικά ἄπαντα τοῦ Κώστα Οὐράνη ποὺ ἐκυκλοφόρησαν τώρα φροντισμένα ἀπὸ τὴ ~~ΜΙΜΗΤΟΛΟΓΙΑ~~ οὐοῦγὸ του γνωστὴ κριτικὴ κ. "Ἄλλη Θρύλο.

ΕΚΦΩΝΗΤΡΙΑ Οἱ "Στρώους" αὐτὸς ἐμφανίζονται τώρα γιὰ πρώτη φορὰ ἔπειτα ἀπὸ τὸ θάνατό του. Ἀνήκουν στὴν ποιητικὴ οὐλλογὴ του ("Ἀποδημίες) ποὺ τὴν ἄφησε ἀνέκδοτη..... θὰ μᾶς τὰ ποῦν ἡ Μιράντα καὶ ὁ Γεώργιος Γλυνός.

ΜΟΥΣΙΚΗ

ΜΙΡΑΝΤΑ "Ὁ τῶν φιλιῶν του ὁ γλυκαῦμος . Ἀκόμα καὶ ἀφοῦ φεύγεις

κ.λ.π.

ΕΚΦΩΝΗΤΡΙΑ Ἀποφώνησης.